

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/393/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

305/2011. (X. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2011. július 11-én előterjesztett **panaszát** a 2011. október 26-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a B. Városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. július 11-én postai úton terjesztette elő a panaszbeadványát.

I.

A panaszos a panaszbeadványban előadta, hogy 2011. július 5-én, a kora reggeli órákban – kb. 4 óra körüli időben – a lakóhelyül szolgáló B. Település, V. P. utcai ingatlana előtt megjelent három rendőrnek látszó személy, akik a bekerített, lezárt területre a kerítésen átmászva behatoltak és a területen valamilyen tevékenységet végeztek. A panaszos tartva attól, hogy a jogszabályt sértő tevékenységet elkövető személyeknél löfegyver, vagy más a testi épség veszélyeztetésére alkalmas eszköz is lehet, és a rendőrnek látszó személyek további jogszabálysértő cselekmény elkövetésére is elszántak, igyekezett elkerülni a velük való találkozást.

Az elmúlt időszakban számos olyan dokumentált eset történt, amikor rendőrök jogszabálysértő módon cselekedtek – vélhetően felettes utasítására. Ezért a panaszos szerint

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

indokoltan vélemezhető, hogy a lakóingatlanára jogszabálysértő módon behatoló személyek a B. Városi Rendőrség állományához tartozó személyek voltak.

Az ingatlanáról az elmúlt 60 nap során ismeretlen elkövető eltulajdonított néhány ingóságot, összesen kb. 15.000 Ft értékben. A panaszos szerint nem kizárt, hogy a tulajdonát megkárosító személy is egy jogszabálysértő cselekmény megvalósítására utasított rendőr volt, aki a július 5-ei esethez hasonlóan jogszabálysértő módon behatolt a lezárt, bekerített területre.

A panaszos csatolt még egy „politikai pamfletszerű” szóróanyagot, ami egy helyi – állítólagos – rendőri visszaélést ecsetel.

A panaszos mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A megyei rendőrfőkapitány 2011. augusztus 17-én kelt átiratában előadta, hogy a B. Városi Bíróság elővezetési parancsában elrendelte a panaszos vádlott, 2011. július 5-én 8 órára történő elővezetését, azzal, hogy utasítsák a megjelenésre, és útba indulását ellenőrizzék. Az elővezetési parancs végrehajtásának címzettje, azaz a B. Városi Rendőrkapitányság részéről F. T. r. törzsőrmester, O. I. r. zászlós és K. N. r. hallgató szolgálati gépkocsival 2011. július 5-én 4 óra 40 perckor megjelent a panaszos lakóhelyén, de útba indítását foganatosítani nem tudta, mivel a lakcímen – minden kísérlet ellenére – senki sem nyitott ajtót. Az intézkedő kollégák a helyszínen adatgyűjtést végeztek, amelynek során felmerült, hogy az útba indítással elővezetendő személy az ingatlanában tartózkodik, a többszöri kísérlet ellenére viszont itt sem nyitott ajtót senki. Az intézkedő rendőrök közül F. T. r. törzsőrmester ezt követően észlelte, hogy a családi ház jobb első ablakának egyik szárnya nyitva van, amelyből arra a következtetésre jutott, hogy a keresett személy az ingatlanban tartózkodik. A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 39. § (1) bekezdés f) pontja alapján — ti. magánlakásba történő belépés, illetve behatolás elővezetés végrehajtása érdekében — F. T. r. törzsőrmester az ingatlan kerítésén átmászott, de a ház bejárati ajtaját — többszöri kopogtatása ellenére — senki sem nyitotta ki. Az intézkedő rendőr a nyitott ablakon keresztül a házba bemenni nem tudott, tekintettel arra, hogy a nyílászáró párkánya kb. 2 méter magasságban volt. Az útba indítással megkísérelt elővezetés eredménytelenségét követően a rendőr az ingatlan területéről távozott, az intézkedést jelentette az ügyeletnek, majd annak engedélyét követően, 4 óra 50 perckor, a helyszínt a kollégáival egyetemben elhagyta. A rendőri intézkedésről jelentés készült, továbbá az elővezetés eredménytelenségéről az elrendelő szerv értesítése is megtörtént. A panaszos tájékoztatására a rendőri intézkedést megelőzően nyilván nem volt mód; továbbá utólagosan sem tájékoztatták, mivel a magánlakásba behatolás nem történt, illetve az anyagi javakat érintően sem történt károkozás. A 2011. július 5-ét megelőző két hónapban a panaszos vonatkozásában rendőri intézkedés szintén nem történt.

2) A B. városi mb. kapitányságvezető 2011. augusztus 11-én kelt tájékoztatása az 1) pontban ismertetettekkel azonosan adja elő a történeteket, az alábbi többlet információkkal. Az

intézkedést a házzal szemben lakó hölgy végignézte, látta, tanúsíthatja. Tekintettel arra, hogy a panaszos elővezetésére, illetve útba indítására tett kísérlet eredményre nem vezetett, ezért az intézkedő rendőrök a helyszínt a B. Városi Rendőrkapitányság Ügyeletének tájékoztatásával, és engedélyével elhagyták. A rendelkezésre álló nyilvántartások szerint a B. Városi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi- és Közlekedésrendészeti Osztály beosztottai 2 éven belül intézkedést a fenti útba indítási kísérleten kívül nem fogatosítottak a panaszossal szemben.

3) F. T. r. törzsőrmester 2011. július 5-én kelt jelentésében előadta, hogy szolgálata teljesítése során 4 óra 40 perckor megjelent a B. Település, V. P. utca 36/A sz. alatt, mivel a B. Városi Bíróság a panaszos útba indítását rendelte el. A címen a nagykapu és a kiskapu is egyaránt zárva volt, a többszöri csengetés és a szolgálati gépkocsi megkülönböztető jelzésének használata ellenére senki sem nyitott ajtót. Az adatgyűjtés során a szomszéd, V. P. elmondta, hogy az általuk keresett személy a V. P. utca 36. szám alatt tartózkodik. Ezt követően a többszöri dudálás ellenére senki sem nyitott ajtót. Fentieket jelentette az ügyeletvezető felé, aki azt az utasítást adta, hogy készítsen írásos jelentést, majd 4 óra 50 perckor az engedélyével a r. törzsőrmester elhagyta a helyszínt.

4) Az elővezetés végrehajtásáról szóló 2011. július 5-én kelt jelentés szerint a B. Városi Bíróság rendelte el a panaszos elővezetését. Az elővezetést a panaszos lakcíméről 4 óra 40 perckor kezdték meg. Az elővezetést nem lehetett teljesíteni, mert a panaszos a címen nem volt feltalálható.

5) A 2011. július 10-én kelt elővezető parancs előírja, hogy a rágalmazás vétsége miatt a panaszos vádlott ellen indult büntetőügyben a B. Városi Bíróság elrendeli, hogy a panaszost a lakóhelyéről 2011. július 5. napján 8 órára a B. Városi Bíróság helyiségében történő meghallgatása végett utasítsák a megjelenésre, és elindulását ellenőrizzék. A bíróság a rendőri intézkedést azért rendelte el, mert nevezett a 2011. március 17. napján 8 óra 30 percre kitűzött tárgyaláson szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg és távolmaradását nem mentette ki.

6) M. R. r. őrnagy 2011. augusztus 17-én kelt jelentésében előadta, hogy 2011. július 5-ére a B. Városi Bíróság a panaszos útba indítását rendelte el. Az útba indítást F. T. r. törzsőrmester járőrvezető és O. I. r. zászlós járőr, valamint K. N. r. hallgató kísérelték meg végrehajtani szolgálati gépkocsival. Az intézkedés során csengetésre, dudálásra szirénázásra sem nyitott ajtót senki, így a lakókörnyezetben adatgyűjtést végeztek az intézkedő járőrök. Adatgyűjtés során meghallgatták a szomszédban lakó V. P.-t, aki elmondta, hogy nevezett személy a megadott címen lakik. Az útba indítást a fenti okok miatt nem tudták végrehajtani, így a helyszínt az ügyelet engedélyével elhagyták.

A r. őrnagy szóban meghallgatta a F. T. r. törzsőrmestert, aki kérdésére elmondta, hogy a kerítésen belülre bemászott, mivel a lakáson az ablak nyitva volt, azon benézve nem látott senkit, így onnan kijött. Azt is elmondta, hogy az intézkedésüket valószínűleg a szomszéd is látta, mivel akkor ment dolgozni. A panaszossal szemben a Közrendvédelmi és Közlekedésrendészeti Osztály beosztottai két éven belül intézkedést nem fogatosítottak a rendelkezésre álló nyilvántartások szerint.

A járőrök az Rtv. 39. § (1) bekezdés f) pontja alapján jártak el. A panaszost a fogatosított rendőri intézkedésről az Rtv. 39.§ (3) bekezdése alapján („A birtokos távollétében történt

behatolást követően – a végrehajtási eljárásban való közreműködés kivételével – a rendőrség köteles a birtokost tájékoztatni, és a vagyonvédelem érdekében szükséges intézkedést megtenni.”) nem tájékoztatták, mivel a magánlakásba behatolás, illetve anyagi javakban károkozás nem történt.

7) F. T. r. törzsőrmester 2011. augusztus 10-én kelt jelentésében a korábbi jelentését kiegészítve előadta, hogy a címen a nagykapu és a kiskapu is egyaránt zárva volt, a többszöri csengetés és a szolgálati gépkocsi megkülönböztető jelzésének használata ellenére senki sem nyitott ajtót. Az adatgyűjtés során a szomszéd elmondta, hogy a keresett személy a V. P. utca 36. szám alatt tartózkodik. Ezt követően ott a többszöri dudálás ellenére senki sem nyitott ajtót. Ezt követően észlelte, hogy a családi ház jobb első ablakának az egyik szárnya nyitva van, ezért feltételezte, hogy az általuk keresett személy az ingatlanban tartózkodik, ezért a kerítésen bemászott az Rtv. 39. § (1) bekezdés f) pontja alapján. A ház bejáratí ajtaját, a többszöri kopogtatás ellenére senki sem nyitotta ki. A ház ablakán behatolni nem állt módjában, mivel az ablakpárkány kb. 2 méter magasságban volt. Ezt követően az ingatlan területét elhagyta. Az intézkedést a szemközti házban lakó hölgy tanúsíthatja, mivel azt az ablakból végignézte. Fentieket jelentette az ügyeletvezető felé, aki azt az utasítást adta, hogy a fentiekről készítsen írásos jelentést, majd 4 óra 50 perckor az engedélyével elhagyta a helyszínt. Az intézkedésnél jelen volt O. I. r. zászlós, valamint K. N. r. hallgató is.

III.

A vizsgált rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz való jogát és az 59. § (1) bekezdésében rögzített magánlakás sérthetetlenségéhez való jogát.

1) A Testület a panaszbeadványban foglaltak kapcsán elsőként azt értékelte, hogy hatásköri szabályai a sérelmezett események vizsgálatát mennyiben teszik lehetővé.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, mely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.)

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a Testületnek nincs hatásköre a panaszbeadvány azon részének vizsgálatára, amiben a panaszos egy – a július 5-ei cselekményt megelőző 2 hónapban történt – lopási eseményt sérelmez. Amennyiben a panaszos tulajdonában jogtalan eltulajdonítás okán kár keletkezett és szeretné az elkövető felderítését, akkor a

Büntetőeljárásról szóló 1998. XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 171. §-a alapján feljelentéssel élhet.

A Testület hatásköre azonban a panasz többi része kapcsán megállapítható, ezért a Testület vizsgálta a rendőrök intézkedésének jogszerűségét.

2) A panaszos sérelmezte, hogy 2011. július 5-én reggel 4 óra körüli időben három rendőrnek látszó személy bemászott a kerítésen át a kertjébe, és „ott valamit csináltak”.

A rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratokból kitűnik, hogy a B. Városi Bíróság a panaszos útba indítását rendelte el a 2011. július 5-én 8 órakor a B. Városi Bíróságon történő meghallgatása végett.

A jelentések egybehangzóak a tekintetben, hogy a panaszos elővezetése végett F. T. törzsőrmester, O. I. r. zászlós és K. N. r. hallgató jelent meg szolgálati gépkocsival a panaszos lakcíme előtt. Ott a többszöri csengetés és a megkülönböztető jelzés használata ellenére senki sem nyitott ajtót. A r. törzsőrmester a kapcsolat-felvételi kísérlet közben vette észre, hogy annak ellenére, hogy senki sem nyit nekik ajtót, az egyik ablak nyitva van az épületen, ezért bement a kerítésen keresztül a kertbe, hogy szemrevételezze azt, mivel feltételezték, hogy a keresett személy az épületben tartózkodik. Ám mivel egyrészt az ablakon keresztül benézve a lakásban senkit sem látott, másrészt az ablak elhelyezkedése a bejutást nem tette lehetővé, ezért az ingatlan területét elhagyta.

Az Rtv. 17. §-a általános jelleggel rögzíti, hogy a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 34. § (1) bekezdése szerint, amennyiben valakinek a rendőri elővezetését rendelik el, akkor a rendőr az elővezetést elrendelő határozatban vagy végzésben megjelölt személyt az abban megjelölt helyre kíséri, vagy oda útba indítja.

A magánlakásban vagy ahhoz tartozó bekerített helyen történő rendőri intézkedés szabályai szerint a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve az elővezetés végrehajtása érdekében [Rtv. 39. § (1) bekezdés f) pont].

Az Rtv. 97. § (1) bekezdés c) pontjában rögzített értelmező rendelkezések szerint magánlakásnak minősül a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület.

Jelen esetben a rendelkezésre bocsátott iratok alapján megállapítható tehát, hogy a rendőrök azért jelentek meg a panaszos ingatlana előtt a panaszban megjelölt időpontban, mert a panaszos elővezetését rendelték el. A panaszossal nem sikerült a kapcsolatot felvenni, hiszen maga is leírja, hogy igyekezett elkerülni a találkozást az ismeretlen személyekkel. Miután a rendőrök a tanúmeghallgatás és a nyitott ablak alapján alappal feltételezték, hogy a panaszos otthon tartózkodik, a r. törzsőrmester bemászott ezt ellenőrizni.

A Testület álláspontja szerint – tekintettel arra, hogy a törvény az elővezetés végrehajtása érdekében lehetőséget teremt a rendőrnek arra, hogy a magánlakásba, illetve az ahhoz tartozó

bekerített területre hatósági határozat vagy bebocsátás nélkül is belépjen amennyiben az intézkedés céljának elérése érdekében szükséges – a panaszos kertjében történő behatolásra jogszerűen került sor. A rendőrök a rendelkezésükre álló adatok alapján alappal felételezték, hogy a kertbe való bemászással és az így szerzett információkkal végre tudják hajtani a panaszos útba indítását, avagy ki tudják zárni bizonyossággal annak a lehetőséget, hogy a panaszos otthon tartózkodik.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a rendőri intézkedésre kellő jogalap birtokában [Rtv. 39.§ (1) bekezdés f) pont] került sor és az intézkedés kapcsán nem sérült a panaszos magánlakás sérthetetlenségéhez való joga, mert a jogának korlátozásra jogszerűen került sor.

Ugyanakkor az iratokból az is megállapítható volt, hogy a rendőrök az intézkedést követően nem tájékoztatták a panaszost az ingatlanában történt intézkedésről. A rendőri jelentések ennek okaként egyrészt azt jelölték meg, hogy a magánlakásba nem történt behatolás, másrészt, hogy az anyagi javakban károsodás nem történt.

Az Rtv. 39. § (3) bekezdése a rendőrök kötelezettségévé teszi, hogy a birtokos távollétében történt behatolást követően – a végrehajtási eljárásban való közreműködés kivételével – a birtokost tájékoztassa, és a vagyonvédelem érdekében szükséges intézkedéseket tegyék meg.

Jelen esetben azt kellett vizsgálni, hogy a behatolás a birtokos távollétében történt-e, illetve, hogy ezzel kapcsolatban mi volt az intézkedő járőrök tudattartalma. A rendőri jelentések szerint az elővezetési kísérlet sikertelen volt, mert az intézkedő rendőrök a panaszost nem találták a megadott címen. A rendőrök tehát abban a meggyőződésben hagyták ott az ingatlant – noha a panaszbeadványból kitűnik, hogy a panaszos otthon tartózkodott –, hogy a magánlakás, illetve a hozzátartozó, bekerített kert birtokosa nem tartózkodik otthon, ezért a Testület álláspontja szerint a jelen esetben fennállt a rendőrök tájékoztatási kötelezettsége a „behatolás”- fordulat az alapján, amelyet azonban elmulasztottak teljesíteni.

Emiatt nem fogadta el a Testület azt a rendőri érvelést, miszerint a tájékoztatásra a jelen esetben a fent megjelölt okokból nem volt szükség, hiszen egyrészt a törvény nem csak akkor teszi kötelezővé a tájékoztatást, ha magába a magánlakásba hatolnak be a rendőrök, hanem akkor is, ha az ahhoz tartozó bekerített területre. Másrészt szintén nem csupán akkor kötelező a tájékoztatás, ha vagyoni kár is keletkezik az intézkedés kapcsán, hanem valamennyi esetben, amikor az ingatlan birtokosa nincs az intézkedés időpontjában a helyszínen. A Rtv. 39.§ (3) bekezdésben előírt tájékoztatási kötelezettség ilyenén szűkítése egyrészt nem következik a jogszabály szövegezéséből, másrészt akár jelentős jogsérelmet is okozhat az intézkedést elszennvedő fél oldalán.

A Testület mindezek alapján megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csekély fokú sérelmét a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása kapcsán.

IV.

A Testület állásfoglalása szerint a panaszos ingatlanában kellő jogalap birtokában intézkedtek a rendőrök, így ezáltal nem sérült a panaszos magánlakás sérthetetlenségéhez való joga, ugyanakkor az ezzel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatt csekély mértékben sérült a panaszos tisztességes

eljáráshoz való joga, ezért az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2011. október 26.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTÉSTÜLET